

Sørejsen.

21-03-1964.

Min 17 aars fødselsdag vil jeg tro, at jeg aldrig nogensinde vil glemme. Det var ogsaa en af de faa gange at jeg virkelig har følt en dyb samhørighed med min far og hvor vi sammen har delt en meget alvorlig stund, hvor jeg uden at overdrive kan sige, at det var meget tæt paa livets afslutning. Billederne fra dengang staar endnu lyslevende prentet i min erindring, og endnu mindes jeg den bitre og alvorlige stemning, samt lugtene af maskinolie, den iskolde hylende sydøstenvind og de store bølger, natten mellem den 20 og 21 ende marts 1964. Et par dage i forvejen var jeg taget med min far til Hvide Sande hvor han havde købt sig en ny fiskerbaad. Denne var vi nu paa vej over for at hente hjem til Aabenraa. Det viste sig, at baaden mildest talt ikke var alt for velholdt, der var sand overalt paa baaden, samt nedenunder ogsaa. Jeg fik travlt med at rydde dækket og lukafet, saa der blev nogenlunde ryddeligt ombord. Far fik i mellemtiden alle de praktiske ting ordnet ved overtagelsen af baaden, og sidst paa formiddagen fik han omsider sat liv i den gamle een cylindrede maskine, og vi dunkede derefter afsted ud gennem havneindløbet og vendte stævnen mod nord op langs vestkysten, som den dag viste sig fra sin gæstfrie side. Naturligvis fordi vinden var østlig og det kunne derfor ikke være saa meget søgang. Dog var der meget koldt. Men motoren tøffede sig dog muntert op langs kysten, og vi naaede saa omsider efter nogle timers sejllads til Thyborøn indløbet. Sejlede derpaa gennem indløbet og tøffede saa videre ind gennem Limfjorden. Paa den aabne bred. Løgstør bredningen, snerrede Limfjorden noget og det fik baaden til at hugge en del i bølgerne, saa vandet sprøjtede godt over baaden og efterlod sig et massivt ispanser som jeg saa maatte hugge af saa meget som jeg kunne overkomme, for baaden maatte ikke overises alt for meget da den kunne blive for tung. Baaden var heller ikke ligefrem nogen oceandamper. Jeg frøs gudsjammerligt ved det uhyggelige arbejde mens jeg blev overskyldt af det iskolde havvand. Det var meget slemt. Saa nærmede vi da os Glyngøre og vandet blev atter roligere. Vinden lagde sig og vi gik derpaa i havn hvor vi maatte overnatte. Næste morgen fik vi olie ombord og jeg hentede wienerbrød hos bageren til morgenkaffen. Derefter stod vi igen til søs og tøffede os gennem fjorden, ud forbi Aalborg og ud gennem den smalle del af Limfjorden, forbi Hals og saa ud paa den store flakgrund foran Hals hvor Kattegat snerrende viste tænder i aftensskumringen. I løbet af aftenen tog vinden til, saa at den til sidst hylede i rigningen fra sydøst, altsaa stik modvind for os. Baaden hamrede næsen mod de stadig voksende iskolde bølger som ved hvert sammenstød brød sammen i skumsprøjt og som saa igen satte sig som et tykt ispanser overalt paa baaden. Jeg maatte atter ud for at hugge is. Jeg maatte binde mig fast til masten med et stykke reb og jeg huggede desperat is en stor del af natten, men kunne alligevel ikke følge med at hugge isen bort. Far var oprigtigt bekymret ved dette, og sagde indtrængende til mig, at jeg skulle passe paa mig selv, og det trængte dybt ind i min sjæl. I flere timer huggede jeg is mens jeg græd af kulde. Bølgerne voksede ustandseligt, og saa begyndte da motoren at sætte ud da vi naaede ned omkring Fornæs. Jeg kunne se ind paa fyret der sendte sine straalere ud gennem den nu kulsorte nat, hvor bølger som sorte spøgelses hvislede forbi som usynlige skygger. Far begyndte at blive meget nervøs og maaske ogsaa ligefrem bange. Til sidst gik motoren saa helt i staa. Der blev derpaa dødsens stille. Kun vinden hylede ustandseligt jamrende gennem natten og bølgerne hvislede forbi som en brusen fra et forbi kørende tog. Vi drev med stor hast ind mod stranden hvor vi med stor sikkerhed ville faa baaden knust. Jeg var nu ogsaa i mellemtiden blevet meget bange, især nu hvor ogsaa far viste sig i en meget alvorlig sindstilstand. Vi maatte saa have ankeret ud, hvilket var meget svært, da det knagede og bragede i træet for hver gang baaden sank ned i en stor bølgedal for derefter atter at stige stejlt opad mod toppen af de sorte bølger med de hvide toppe. Far var nede i motorrummet der nu var halvt fuld af vand. Det var pumperne der var tilstoppet af gamle klude saa at de ikke kunne fjerne vandet fra motorrummet. Der laa han nede i det iskolde vand paa maven mere eller mindre oversvømmet af det kolde vand der skvulpede voldsomt

rundt og maatte skille pumpen ad for at faa kludene ud. I lukafet var der lige saa slemt. Brædder flød rundt og hamrede mod væggene i den vildt hoppende og vippende baad. Jeg maatte staa oppe i forstavnen og holde øje med ankeret og jeg huggede is af, og aldrig, aldrig skal jeg glemme denne onde nat hvor jeg stod og stirrede ud i natten uden at se noget, og mærkede vindens iskolde og lammende fingre som døden mod mine kinder og mit tøj, der var blevet indkapslet som et ispanser om min krop. Kun naar bølgerne kom tæt paa kunne de ses som graa bjerge med hvide toppe der kom hvislende hen mod mig og derpaa passerede ned under mig, mens den næste bølge taarnede sig op over mig. Mit hjerte hamrede af ren og skær angst og skræk. Jeg kastede op i eet væk af baade søsyge og ren skræk. Da far til sidst sagde til mig, at nu saa det meget alvorligt for os, saa var det som om mit hjerte stivnede og jeg kunne ikke faa vejret, saa bange blev jeg. Det bliver aldrig glemt. Efter nogle timer i denne forfærdelige uvished om livets videre forløb, havde far alligevel faaet rensset pumperne, og vi maatte nu i gang med at tømme motorrummet for vand med spande, hvilket tog meget lang tid, da der til stadighed trængte nyt vand ind i baaden. Men vi vandt kampen om livet, og med bange anelser gjorde far saa klar til at starte maskinen igen. Den satte i gang med nogle vidunderlige snøft, fik saa fat og begyndte saa at køre rundt og pumperne arbejdede atter og tømte alt vandet ud i en ruf. Det var en umulighed for os at redde ankeret. Jeg maatte hugge rebet over med en økse. Rebet var næsten en halv meter tyk af den massive klods is der havde omklamret rebet. Ankeret ligger den dag i dag endnu uden for Fornæs fyr paa Djursland. Vi vendte derpaa agterenden mod bølgerne, og nu hjalp bølgerne os med hurtigt at bringe os tilbage til Hals hvor vi udmattede naaede ind tidligt om morgen den 21 ende marts. Jeg kastede op hele vejen tilbage til Hals, og aldrig har jeg oplevet en saa forfærdelig nat siden. Jeg er overbevist om, at far ikke overdrev da han sagde, at det var alvorligt for os den nat. Jeg takkede i mit stille sind min gud som jeg tror paa, da vi omsider velbeholdent atter laa fortøjet i havnen i Hals. Jeg har aldrig siden hen haft et saa nært forhold til min far som denne nat. Kun i den virkelige farens stund kunne det lade sig gøre. Nu her i mit 43 ende aar, skutter jeg mig stadigvæk af ubehag ved tanken om denne nattens uhygge og dens iskolde bølger. Det følger mig til livets ende og er nu en del af min personlighed. Saadan som vi lever nu i sikkerhed og tryghed sammen med familien, kan jeg stadigvæk fornemme, at faren altid lurder et sted i nærheden, og at man altid skal være forberedt paa alle muligheder, men det er svært for mig at overbevise efterkommerne om, at livet ikke bare er en god seng, god mad, varme og tryghed. De tager det som en naturlighed, maaske ogsaa fordi de ikke kender andet, da de jo ikke har levet saa mange aar som jeg, der har samlet snart et helt livs erfaringer, og som snart har mere fortid end fremtid.

Poul Erik Hadberg.